

När en saga blir verklighet

Det handlar om millimeterprecision. Fast det finns inget facit som säger att någon lösning är rätt eller fel. Fotograferna på Bsmart litar i stället på sin magkänsla och erfarenhet.

TEXT **AMY LAGERMAN** FOTO **BSMART**

De har sadlat om till figurer ur Alice i Underlandet från att ha varit deckare och gangsters. Fotograf Lovisa Engblom är fullt upptagen med att plåta en grupp glasflaskor direkt från frysen som står en trappa upp. Uppställningen är grundstommen till en bild av scenen där Alice precis fallit ner i kaninhålet och hittat en flaska där det står «Drick mig». Fast i just den här tolkningen ska en liten retuscherare klämmas ner i drickat. Och i stället för att stå på ett bord i ett kaninhål ska bilden omvandlas till ett havsstilleben.

Eftersom internjobben visas som arbetsprov får det ta den tid som krävs för att bilderna ska bli bra. Det är mellan kunduppdragen som de fyra fotograferna får fria händer att göra precis vad de vill. När beståndsdelarna till en personalbild är klara lämnas de över till retusch som sätter ihop dem till en helhet. Eventuella detaljer som inte går att fotografera tillverkas i 3D.

Detaljer och säkertänk bakom kvalitet

Fotograf Frida Ström avporträtteras som Alice och var en av de första som presenterades på Bsmarts webbsida. I dag är hon i full färd med att förbereda ett fotojobb hos Electrolux. Ena hörnet av studion är fullständigt belamrat med bra-att-ha-utrustning.

– Jag vet inte riktigt hur det är tänkt att jag ska fota, så jag packar safe, säger Frida. Kamera, dator, fem lamphuvuden, ▶

... medan Lovisa fick bli en av blommorna i sagan.

Det var Frida och Lovisa som kom på temat för Bsmarts nya presentationsbilder. Frida fick bli Alice i Underlandet ...

Det blev retuschören och 3D-artisten Roger Sandberg som åkte ner i flaskan. Bilden på Roger fotograferades tre veckor innan Lovisa hann ta bilden på flaskorna. För att få till den där rätta isiga effekten stod flaskorna i frysen strax innan fotograferingen.

När glasflaskorna ska fotograferas styr fotograf Lovisa Engblom ljuset i detalj...

FOTO: AMY LAGERMAN

.. och använder sig av svart kartong för att få till de rätta krispiga kanterna på glaset.

några olika stativ, olika kåpor och reflexskärmar.

För att vara på den säkra sidan går fotograferna efter en checklista, och när allt är packat dubbelkollas rubbet.

– Även om man har med sig precis allt annat, men glömmer radiosynken, så fungerar ju ingenting. Det får bara inte hända.

Samtidigt som Frida känkar fram ännu mer kamerautrustning inför morgondagen växer också bygget kring flaskuppställningen i Lovisas hörn. De ser smått futtiga ut där de står i centrum mellan lampor och ställningar som håller diffuseringspapper och softboxar. Hon tar en provbild när hon millimeterändrat en lampas position, eller kompletterat med ytterligare en ljuskälla, och utvärderar hur ljuset speglas och genomlyser det frostade glaset. Detaljerna är det som gör bilden.

Kläderna som Kalle har på sig hyrdes från Sveriges televisions kostymför-
råd. Han fick sitta på marken med benen höjda upp i luften. Därefter höjde
retusch muren, lade till en gräsmatta, en blå himmel och en regnbåge, plus
picknickkorgen och placerade därefter Kalle fallande ner från muren.

FOTO: AMY LAGERMAN

– Vad coolt det blev, säger Kalle när han sitter vid Fridas dator.
– Jag sa till Erik (Hemmingsson, retuschartist, reds. anm.) att jag ville ha klara
färger, svarar Frida och skrattar. Men då sa han att jag la mig i hans jobb.
Lite senare kommer Erik ner i studion. De tre pekar ut detaljer, puffas och
har synbart roligt tillsammans medan de pratar om hur den slutgiltiga bil-
den ska se ut.

« Även om man har med sig precis
allt annat, men glömmer radiosyn-
ken, så fungerar ju ingenting. Det
får bara inte hända. »

– Jag tror jag byter ut rastret mot en bouncer. Det blir så
punktigt. Fast bouncern är för stor . . . Jag skärmar av den.

Hon drar ut en av lådorna i skåpet vid dörren och drar upp
ett tjockt svart papper som hon viker dubbelt och klämmer
fast längs bouncerns ena sida.

Eftersom jag själv hellre fotograferar i farten än finlirar
med exakt precision kan jag inte låta bli att imponeras av
hennes tålmod. Vilket jag erkänner.

– Men det här är ju kul! säger Lovisa och flyttar en lampa
några centimeter åt sidan, böjer sig framåt och tittar in mellan
ställningarna på flaskorna.

Så står hon en stund innan hon hämtar ytterligare en
svart kartongbit som hon viker och ställer på bordet bredvid
flaskorna. Det är för att få en krispigare kant på glaset som
hämtar upp reflexer från omgivningen.

Mobila fotografer

Bsmart huserar i ett gammalt stall. Fast det är betydligt tjugare
än vad det låter. Den stora studion på nedre våningen mäter
cirka 600 kvadratmeter. Där plåtas de flesta uppdragen utom

matbilderna som fotas i en separat studio på 50 kvadratmeter.

Bsmart har fyra fotografer och en fotoassistent anställda.
Deras arbetsstationer är rullbara och låter fotograferna enkelt
putta sin dator dit där den är nära men ur vägen.

I förmiddags var Frida och fotograf Kalle Larsson ute och
fotograferade honom inför rollen som Humpe Dumpe. Nu
står Kalle och fixar med produktfotografering: en serie små
burkar med hudkräm i. Han har fria händer och har redan
arrangerat burkarna så att det ser ut som att de svävar fritt
i luften. Nu tänker han komplettera fotografierna med lite
tjusstigt glitter för att ge bilden en mer exklusiv känsla. En
sväng ut till förrådet har försett honom med plastfolie som
han knölat ihop och nu ljussatt.

– Man måste improvisera lite, säger Kalle medan han håller
den skrynkliga omslagsplasten under kameran.

Ljuslittret i plastfolien blir som han tänkt sig. När alla
bilderna är på plats i datorn klonar han snabbt ihop en ruff
skiss över hur han tänkt sig slutresultatet. När ett jobb är
sparat på en av serverna går fotografen upp till retusch eller
3D-artisterna och lämnar personligen över bilden. Det är

Grundaren Tomas Lestrup avbildas som kungen till den skrämmande Hjärter Dam, här producenten Ann Lagergren.

ett smidigt arbetssätt som gör att risken för missförstånd mellan avdelningarna minimeras. Fast för att säkerställa att inget faller mellan stolarna samlas dessutom hela gänget klockan halv nio varje morgon och går igenom vad som står på schemat.

Dagen rundas av

Klockan passerar fem och producenten Akram Janzi kommer ner. I dag stängs huvudströmmen av på grund av takarbeten, och Akram vill påminna fotograferna om att spara sina arbeten innan klockan passerar halv sex. Men allt är redan sparat och klart och i stället stannar Akram kvar och pratar en stund. Vid Fridas dator sitter Kalle och kikar på hur hans presentationsbild kommer att se ut. Lovisa går igenom bilderna på glasflaskorna. Ännu en dag har passerat studiogolvet hos Bsmart. Och i morgon upprepas den. Med samma fantasi, men med nya uppdragsgivare. ■

FAKTA BSMART

På Bsmart jobbar 19 personer fördelat på fyra fotografer, en assistent, en rekvisitör, sex retuscherare, två 3D-artister, två originalare och tre producenter. Lönen är enligt grundaren Tomas Lestrup marknadsmässig och av dem som jobbar på företaget är fem personer över 40 år och fem personer under 30 år.

Bsmart riktar in sig på att göra en så bra bild som möjligt med hjälp av alla tänkbara medel utan att nischa in sig på ett särskilt motiv. I stället för att jobba individuellt arbetar alla i företaget gemensamt. Enligt producenten Akram Janzi genomgår alla anställda en kontinuerlig kompetensutveckling eftersom alla delar med sig av sina kunskaper till varandra. Fotograferna plåtar effektivt mellan 6-7 timmar varje dag och använder resterande tid till att rigga och testa.

2008 omsatte Bsmart drygt 14 miljoner och i en samhälls-ekonomiskt skakig tid fortsätter företaget att expandera. För att se fler av företagets arbeten kan du titta på www.bsmart.se.